

## Optimi ry:n Code of Conduct

### Yleistä

Tämä asiakirja määrittelee toimintamallit ja periaatteet, joita Optimi ry noudattaa häirintätapausten käsittelyssä. Sen tavoitteena on edistää jokaisen oikeutta asialliseen ja yhdenvertaiseen kohteluun sekä ehkäistä häirintää ja epäasiallista käytöstä. Asiakirjan alkuperäisen version laativat Optimi ry:n varapuheenjohtajat Kalle Järvinen (2021) ja Samu Strengell (2022). Vuonna 2025 asiakirja on päivitetty työryhmän työn pohjalta.

### Turvallisemman tilan periaatteet

- Kunnioita toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa. Kunnioita itsemääräämisoikeutta. Älä koske toista kysymättä lupaa. Muista, ettet voi tietää toisen rajoja kysymättä niitä. Pyydä tilaa myös itsellesi tarvittaessa.
- Älä pilkkaa, ivaa, halvenna, sysää syrjään tai nolaa ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi. Pitäydy ulkonäön arvostelusta, juoruilusta ja stereotyyppien ylläpitämisestä.
- Älä tee oletuksia ulkonäköön tai toimintaan perustuen. Älä tee oletuksia kenenkään seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, etnisyydestä, uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, terveydestä tai toimintakyvystä
- Anna tilaa. Pyri huolehtimaan siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä jyrää muiden mielipiteitä ja anna puheenvuoro. Kunnioita myös toisten yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti.
- Kuuntele ja opi. Ota vastaan uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ennakkoluulottomasti. Suhtaudu jokaiseen vastaantulevaan asiaan ja tilanteeseen mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
- Pyydä anteeksi, jos olet loukannut tahallisesti tai tahattomasti muita.
- Jokaisen jäsenen vastuulla on olla mukana luomassa turvallisempaa tilaa kaikille.

<https://www.ykliitto.fi/turvallinen-tila>

### Häirinnän muodot

Häirintää voi olla monenlaista eikä Optimi ry:n tapahtumissa tai tiloissa suvaita eikä hyväksytä sitä missään muodossa. Toiminta voidaan tulkita ja kokea häirinnäksi, jos se kohdistuu yksilön ominaisuuksiin tehden hänelle epämukavan olon.

1. Sukupuoli: Jokaisella on oikeus omaan sukupuoli-identiteettiinsä ja vapaaseen sukupuolen ilmaisuun. Ketään ei saa kohdella eriarvoisesti heidän sukupuolensa perusteella. (<https://seta.fi/sateenkaaritieto/sukupuolen-moninaisuus/>)

2. Seksuaalisuus: Ketään ei tule kohdella eriarvoisesti hänen seksuaalisen suuntautumisensa vuoksi.

3. Ikä: Ikä on rajoittava tekijä ainoastaan lain määrittelemällä tavoilla. Toimintaa, joka rajoittaa iän puolesta yksilön toimintaa enemmän, kuin laki sallii, ei suvaita. Jokaisella optimilaisella tulee olla samat mahdollisuudet tapahtumissa ja aktiviteeteissa iästä huolimatta.

4. Uskonto ja etnisyys: Ketään ei saa kohdella eriarvoisesti heidän uskontonsa tai etnisyytensä vuoksi.

5. Yksityisyys: Kenenkään ei tarvitse jakaa itsestään yksityisiä tietoja, elleivät he itse halua. Ketään ei siis tule myöskään painostaa tietojen jakamiseen. Optimi ry ei jaa jäsenistään tietoja ilman lupaa.

6. Seksuaalinen häirintä: Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä luonteeltaan ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä ja fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä ja ahdistava ilmapiiri. (Tasa-arvolaki 609/1986)

Jäsenet ovat keskenään tasavertaisia Optimi ry:ssä. Kenenkään ei tulisi kokea minkään muotoista ahdistelua tai muutoin epämiellyttävää oloa Optimin tapahtumissa tai tiloissa.

### **Toimielin (Voimassa 31.12.2025 saakka)**

Optimin häirintätilanteet käsittelee hallituksesta valittu toimielin. Toimielin koostuu kahdesta hallituksen jäsenestä, jotka päätetään hallituksen kesken äänestyksellä toimikauden alkaessa. Toimielimen tulee edustaa mahdollisimman hyvin jäsenistöä ja sen toimintaa valvoo hallitus. Toimielimen tehtävä on erittäin tärkeä ja vaikuttaa kaikkien kokemukseen Optimista ja sen tapahtumista. Näin ollen toimielimen tulee nauttia niin Optimin hallituksen kuten myös jäsenistön luottamuksesta. Jäsenistön luottamuksesta nauttiminen voidaan katsoa toteutuvan, kun hallituksen määränemmistöllä äänestetään toimielimen luottamuksen puolesta. Toimielimen tulee koostua yhdestä naisoletetusta ja yhdestä miesoletetusta, jotta voidaan huolehtia puolueettomasta tapausten käsittelystä mahdollisimman tehokkaasti.

Toimielin vastaa häirintätapausten käsittelystä alla olevien toimintaperiaatteiden mukaisesti ja kehittää niitä tarvittaessa yhteistyössä Optimin hallituksen kanssa. Toimielin käsittelee kaikki tapaukset asiankuuluvalla vakavuudella sekä luottamuksellisesti. Toimielimellä ei ole mandaattia yksin tehdä päätöstä kurinpidollisesta menettelystä, vaan sen on esitettävä ehdotuksensa hallituksen kokouksessa, jossa asiasta päätetään. Poikkeuksena kuitenkin huomautus.

### **Toimielin (Voimassa 1.1.2026 alkaen)**

Optimi ry:n häirintätilanteiden käsittelystä vastaa yhdistyksen kokouksessa valittu riippumaton toimielin. Toimielin koostuu kahdesta hallituksen ja toimihenkilöiden ulkopuolisesta jäsenestä, jotka valitaan vuoden mittaiselle toimikaudelle. Valinnassa pyritään varmistamaan, että toimielin edustaa jäsenistöä monipuolisesti ja nauttii sekä hallituksen että jäsenistön luottamusta.

Toimielimen tavoitteena on taata puolueeton ja luottamuksellinen häirintätapausten käsittely. Sen tulee koostua kahdesta eri sukupuolen edustajasta, jotta varmistetaan tasapuolinen näkökulma tapauksiin. Toimielimen toimintaa valvoo ja sen toimivuudesta vastaa Optimi ry:n hallitus.

Toimielin käsittelee kaikki häirintätapaukset vakavasti, luottamuksellisesti ja toimintaperiaatteitaan kehittäen yhteistyössä hallituksen kanssa. Se ei tee itsenäisiä kurinpidollisia päätöksiä, vaan esittää hallitukselle ehdotuksensa jatkotoimenpiteistä. Poikkeuksena tähän on huomautuksen antaminen, jonka toimielin voi tehdä itsenäisesti.

## **Ilmoitukset**

Kaikki häirintätapaukset tai niiden epäilyt tulee ilmoittaa Optimi ry:n häirintää käsittelevälle toimielimelle. Ilmoitukset tehdään ensisijaisesti Optimi ry:n verkkosivuilla olevan kanavan kautta, jossa häirinnästä voi raportoida luottamuksellisesti ja anonyymisti. Kanavalle saapuvat ilmoitukset käsitellään ainoastaan toimielimen toimesta.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että anonyymien ilmoitusten tapauksessa tapahtumien puolueeton ja tasapuolinen selvittäminen voi olla haastavaa, sillä molempien osapuolten oikeusturvaa tulee suojella. Yksittäiseen anonyymiin ilmoitukseen voi siksi olla vaikea reagoida.

Ilmoituksen jättäjä voi halutessaan lisätä omat yhteystietonsa, mikä mahdollistaa tapauksen käsittelyn ja yhteydenoton lisätietojen saamiseksi. Tämä nopeuttaa asian ratkaisemista, ja myös tässä tapauksessa kaikki tiedot sekä anonymiteetti suojataan asianmukaisesti. Ilmoituksessa voi myös ilmoittaa toivomuksen siitä, kumpi häirintäyhdyshenkilöistä käsittelee asiaa.

Häirintätapauksista voi ilmoittaa myös suoraan Optimi ry:n häirintäyhdyshenkilölle, joiden yhteystiedot löytyvät Optimi ry:n nettisivuilta.

## **Toimintamalli**

Toimielimen saadessa ilmoitus tapauksesta tai tehdessään huomion siitä aloitetaan seuraava toimenpiteiden kaava:

1. Puolueeton tapahtumien kulun selvittäminen.
2. Kummankin osapuolen kanssa keskusteleminen.
3. Kummankin osapuolen kuuleminen.
4. Toimielin esittää hallitukselle ehdotuksen kurinpitomenetelmästä.
5. Hallitus päättää asiasta kokouksessaan.

## **Menettelytavat**

Jokaisessa tapauksessa painotetaan häiritsijälle, että Optimi ry ei hyväksy häirintää missään muodossa. Käydään yhdessä läpi turvallisemman tilan edistämisen periaatteet ja varmistetaan, että häiritsijä ymmärtää toiminnan vakavuuden.

Menettelytapojen valinnassa otetaan huomioon asianomistajan toiveet ja näkökulmat käsiteltävään häirintätapaukseen liittyen.

Menettelytapoina käytettävät kurinpidolliset toimet ovat huomautus, määräaikainen tai toistaiseksi voimassaoleva porttikielto osallistumiseen Optimi ry:n tapahtumiin tai erottaminen ainejärjestöstä määräajaisesti tai toistaiseksi. Toimielin ehdottaa toimenpiteistä hallitukselle, joka vastaa kurinpitotoimien toimeenpanosta.

## **Toimielimessä olevan henkilön tekemä häirintä**

Tilanteessa, jossa toimielimen jäsen syyllistyy häirintään, tulee toimia seuraavasti:

Toimielimen jäsenten tehtävänä on valvoa toisiaan ja varmistaa, että menettelytavat toteutuvat asianmukaisesti. Jos toimielimen jäsentä syytetään häirinnästä, hän ei voi itse osallistua asian käsittelyyn. Hänen tilalleen päätöksentekoon nousee joko puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Tämän jälkeen häirintätapauksen käsittelee toinen häirintäyhdyshenkilö yhdessä puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kanssa.

Tämä järjestely varmistaa, että asian käsittely on puolueetonta. Tapauksen käsittely etenee normaalin menettelytavan mukaisesti, ja lopuksi tehdään tarvittavat toimenpiteet.

Jos epäily toimihenkilön sopimattomasta käytöksestä osoittautuu aiheelliseksi, sitä voidaan pitää vakavana aseman väärinkäyttönä. Tällöin kyseinen henkilö erotetaan hallituksen toimesta toimielimestä. Toimielimeen valitaan uusi henkilö yhdistyksen kokouksessa ja erotetun henkilön uudelleenvaivalinta evätään. Jos epäily häirinnästä todetaan aiheettomaksi, toimielin voi jatkaa toimintaansa normaalissa kokoonpanossaan.

Tämä käytäntö koskee myös Optimi ry:n hallitusta ja toimihenkilöitä.

## **Seuranta ja arviointi**

Code of Conductin toteutumisen seurannasta ja arvioinnista vastaavat Optimi ry:n hallitus ja toimielin yhdessä. Jäsenistöltä kerätään jatkuvasti palautetta, jonka pohjalta ohjeistusta

kehitetään. Kolmen vuoden välein hallitus perustaa erillisen työryhmän arvioimaan ja päivittämään Code of Conductia.